

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fonética e fonoloxía do español e as tecnoloxías da fala

Materia	Fonética e fonoloxía do español e as tecnoloxías da fala			
Código	V01G430V01315			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Cuevas Alonso, Miguel			
Profesorado	Cuevas Alonso, Miguel			
Correo-e	miguel.cuevas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Familiarizar ao alumnado cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Comprender a estrutura do sistema e aplicala á análise fonolóxico e fonético do español. Manexar adecuadamente os sistemas de transcripción do AFI e da RFE.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudiantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
C2	Capacidade para aplicar os métodos de crítica textual á edición dixital de textos literarios para a produción de textos críticos adecuados ao público ao que van dirixidos.
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.
C8	Coñecemento das bases teóricas, os conceptos e os métodos (fonéticos, gramaticais, semánticos e pragmáticos) da análises lingüística aplicadas ás linguas do grao.
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer os conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes	A5	B7	C2 C5

Relacionar as diferentes fonéticas (articulatoria, acústica e perceptiva)	A2 A5	B2 B3	D1
Que reflexione sobre a importancia dos estudos fónicos na súa futura traxectoria académica e profesional.	A1	B2 B3	C11
Analizar fonética e fonológicamente discursos en español	A5	B2	C2
Describir o sistema fonético e fonolóxico do español	A1	B1 B7	
Relacionar a entoación e o ritmo co discurso	A1 A2 A5	B1 B2 B7	C8
Empregar as ferramentas básicas adecuadas para a análise fonético-fonolóxico	A1 A2 A5	B1 B3 B7	C8 C11

Contidos

Tema

1. Estudar fonética e fonoloxía. E isto... para que serve?	
2. Fonética: fonética articulatoria	2.1. Produción da fala e anatomía do aparello fonador 2.2. Clasificación articulatoria dos sons da fala 2.3. Fenómenos fonéticos relacionados coa combinación de sons 2.4. Transcrición fonética
3. Fonética: fonética acústica	3.1. Proceso de produción e transmisión do son 3.2. A onda sonora e os seus tipos 3.3. Produción da fala desde o punto de vista acústico: fonte e filtro 3.4. Representacións gráficas do son 3.6. Análise acústica
4.- Aplicacións I (ferramentas): Praat	4.1. Introducción a Praat 4.2. Gravación, reprodución e modificación da voz 4.3. Representación: dimensións, valores, etc. 4.4. Etiquetado 4.5. Fundamentos básicos de Scripting
5.- Aplicacións II: Fonética forense	5.1. Aspectos básicos da lingüística forense e da fonética forense 5.2. Métodos e parámetros 5.3. Avaliación de datos fónicos con finalidade forense 5.4. Variación inter e intra locutor
6. Fonética perceptiva	6.1. O oído 6.2. Principios fónico-acústicos sobre a percepción 6.3. O cocleograma
7.- Prosodia	7.1. Os rasgos suprasegmentales 7.2. A entonación 7.3. Significado da entoación 7.4. Modelos entoativos 7.5. Transcrición ToBI
8. Fonoloxía: conceptos xerais	8.1. O fonema e os trazos distintivos 8.2. Conmutación 8.3. Relacións sintagmáticas e paradigmáticas 8.4. Oposición e contraste 8.5. Pertinencia e redundancia 8.6. Neutralización e archifonema 8.7. Desfonoloxización 8.8. Os fonemas do español 8.9. Transcrición fonolóxica
9. Fonoloxías. Introducción	9.1. Fonoloxía estrutural-funcional 9.2. Fonoloxía xerativa 9.3. Fonoloxía natural 9.4. Fonoloxía articulatoria 9.5. Optimalidade 9.5. Fonoloxía cognitiva
10. Aplicacións III: Adquisición da compoñente fónica e lingüística clínica	10.1 Adquisición da compoñente fónica 10.2 Lingüística clínica e compoñente fónica 10.3 Os usos dos corpus na análise da adquisición da compoñente fónica
11. Aplicacións IV: Tecnoloxías da fala	11.1 Síntesis de voz 11.2 Recoñecemento de voz 11.3 Aplicacións forenses

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	30	52
Resolución de problemas de forma autónoma	12	22	34
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	22	26
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	24	38

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse dous exames parciais de preguntas de desenvolvemento.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Poderanse realizar consúltalas pertinentes respecto diso por correo electrónico ou en titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Avaliarase mediante a asistencia, a participación activa nas clases e a preparación das lecturas previas.	10	C5
Resolución de problemas de forma autónoma	A/o estudante realizará de forma autónoma os exercicios propostos polo profesor relativos a todos os temas da materia. Estes exercicios poderán ter vencelladas lecturas obrigatorias ou opcionais que leven á súa resolución.	25	A5 B7 C5 D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse dous exames parciais ao longo do curso. Serán de carácter teórico-práctico	40	A1 B2 C2 B7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Poden requirir lecturas complementarias obrigatorias que serán indicadas polo profesor da materia.	25	B7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1ª edición das actas: os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.

Para a **avaliación continua**, a data de todas as probas indicadas realizaranse e acordarase co estudantado segundo a marcha do curso. De optar pola avaliación única, terán ata a terceira semana do curso para comunicar esta decisión ó profesorado por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Pola súa banda, a **avaliación única** consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o estudantado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Planas, Ana María, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori, 2005

- Hatfield, H., **Dynamic Approaches to Phonological Processing**, Cambridge, 2023
- Knight, Rachael-Anne y Setter, Jane, **The Cambridge Handbook of Phonetics**, Cambridge University Press, 2021
- MackKay, Ian R. A., **Phonetics and Science Speech**, Cambridge, 2023
- Marrero, Victoria, **Fonética perceptiva. Addenda**, UNED, 2001
- Martínez Celdrán, Eugenio y Ana María Fernández Planas, **Manual de fonética española. Articulaciones y sonidos del español**, Ariel, 2007
- Quilis, Antonio, **Tratado de fonología y fonética españolas**, 2, Gredos, 2002
- Reetz, Henning & Jongmann, Allard, **Phonetics: Transcription, Production, Acoustics, and Perception**, Wiley Blackwell, 2020 (2ª)
- San Segundo Cacheró, Eugenia, **La fonética forense. Nuevos retos y nuevas líneas de investigación**, Octaedro, 2023
- Tucker, Benjamin V. & Mukai, Yoich, **Spontaneous Speech**, Cambridge, 2023
- van de Weijer, Jeroen, **Representing Phonological Detail**, De Gruyter, 2023
- Veiga, Alexandre, **El componente fónico de la lengua**, Axac, 2009
- Zellou, Georgina, **Coarticulation in Phonology**, Cambridge, 2022
- Bibliografía Complementaria**
- Alarcos Llorach, Emilio, **Fonología española**, Gredos, 1956
- Christoph, Gabriel; Randall, Gess y Meisenburg, Trudel, **Manual of Romance Phonetics and Phonology**, De Gruyter, 2021
- Hidalgo de la Guía, Irene & Garayzábal Heinze, Elena, **Aplicación clínica y judicial de la fonética y la fonología**, ARCO, 2023
- Knight, Rachael-Anne, **Phonetics: A Coursebook**, Cambridge University Press, 2012
- Laver, John, **Principles of phonetics**, Cambridge University Press, 1994
- Marrero Aguiar, Victoria, **La fonética perceptiva: trascendencia lingüística de mecanismos neuropsicofisiológicos**, Estudios de Fonética Experimental, 17: 207-254, 2008
- Queralt, Sheila, **Atrapados por la lengua. 50 casos resueltos por la lingüística forense**, Larousse, 2020 (2ª)
- Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología**, Espasa, 2011

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma (A) Inglés IV/V01G430V01213

Idioma (B) Inglés IV/V01G430V01217

Outros comentarios

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
- Reconméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas aulas.
- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
- Infórmase ao alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o axeitado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese co profesorado as dúbidas neste respecto.